

taget et kontingent på 2.238.000, mens resten, ca. 700.000 personer, vil fordele sig mellem de øvrige EU-lande, herunder Danmark. De 18.000 personer, Danmark er skønnet at modtage, udgør 2,5 % af de 700.000, der forudsættes at bosætte sig andre steder end i Tyskland eller Østrig.

De tyske og østrigske overgangsordninger, der skal hindre tilstrømning af arbejdskraft til de to lande fra de ny medlemslande, vil uundgåeligt medføre, at en stor del af de østeuropæere, som ellers naturligt ville have søgt væk fra deres egne landes meget små økonomier og deraf begrænsede erhvervs muligheder over til de langt bedre arbejdsmuligheder i Tyskland eller Østrig, i stedet vil være henvist til at flytte til andre EU-lande for at udnytte erhvervs mulighederne der.

Med disse ændrede forudsætninger er det klart, at prognosens tal for Danmarks vedkommende ikke kan fastholdes uændret på niveauet 18.000. I værste fald må prognosen justeres således, at alle de 2,2 mio. østeuropæere, der afskæres fra at tage ophold i Tyskland og Østrig, vil søge til de øvrige EU-medlemslande med et samlet indbyggertal på omkring 275 mio. Hvis de 2,2 millioner østeuropæere fordeler sig efter samme mønster som de 700.000, der forventes at bosætte sig uden for Tyskland og Østrig, vil det betyde, at 2,5 % af 2,2 millioner østeuropæere bosætter sig i Danmark inden år 2010, hvilket svarer til 55.000 personer. Dette tal skal tillægges de 18.000, som ifølge undersøgelsen i forvejen forventes at bosætte sig i her, så den korrigerede tilflytning af østeuropæere til Danmark inden 2010, må antages at blive på 73.000 personer, når Boeris og Brückers forudsætninger korrigeres i overensstemmelse med de ændrede forudsætninger.

Flere faktorer taler dog for, at antallet vil være langt større. Størstedelen af udvandringen forventes at komme fra Polen, hvis nærmeste naboland blandt de nuværende EU-lande – bortset fra Tyskland – netop er Danmark. Såvel den geografiske nærhed som de nøgletal, der er vist for Danmark ovenfor i afsnit 3, og den danske sociale velfærd er faktorer, der hver for sig må forventes at trække i retning af en større tilflytning. Under hensyn til, at hverken den danske regering eller andre har foretaget en videnskabeligt velunderbygget undersøgelse, beror det på helt skønsmæssige vurderinger, om tilflytningen vil kunne begrænses til 73.000, eller om den måske snarere vil udgøre 100.000-200.000 eller flere østeuropæere i de 8 år frem til 2010.

Det eneste, der næsten med sikkerhed kan fastslås, er, at Østudvidelsen vil kunne føre til en indvandring, som Danmark på ingen måde er forberedt på. Den vil

kunne ske hurtigere og mere uhindret end indvandringen af personer fra tredjelande i 1980'erne og 1990'erne, fordi den sker mellem EU og medlemslande. Det vil kunne blive et chok for den danske befolkning, for hele arbejdsmarkedet, for vores social- og sundhedssystem.

Udvidelsen mod øst er et politisk eksperiment uden sidestykke, og de europæiske befolkninger er forsøgsobjekterne. En indvandring alene i Danmark af et sekscifret antal personer fra Østeuropa over de næste 8 år vil i mange henseender ændre det danske samfund og få mærkbare konsekvenser, som ingen på forhånd har forsøgt at beskrive eller debattere med befolkningen. Tværtimod har man såvel fra regeringsside som fra industrien forsøgt at tegne konsekvenserne som udelukkende positive (»win-win«), når der fra Dansk Folkeparti og andre har lydt advarsler.

En tilgang på fire millioner østeuropæiske arbejdstagere i de nuværende EU-lande vil i sig selv betyde en tilgang svarende til mere end 2 % af den nuværende arbejdsstyrke i EU over perioden 2004 til 2020. At dette sker i en periode, hvor flere af de nuværende EU-landes økonomier kan få vanskeligheder med at opfylde EU's »stabilitetspagt«, og hvor store økonomier som Tyskland, Frankrig og Italien står over for budgetunderskud i den kommende tid, vil ikke gøre den forventede tilstrømning af østeuropæisk arbejdskraft mere acceptabel.

6. Erfaringer fra tidligere udvidelser af EU

Det er blevet hævdet, at man kan bruge erfaringerne fra tidligere udvidelser af EU til at forudsige, hvordan den ny udvidelse vil påvirke de nuværende medlemslande økonomisk, politisk og socialt.

Der er fra flere sider blevet argumenteret for, at udvidelserne af De Europæiske Fællesskaber i 80'erne er et godt sammenligningsgrundlag for den kommende østudvidelse. Dette begrundes med, at de tre ansøgerlande dengang, Grækenland, Portugal og Spanien, også havde relativt tilbagestående økonomier. Inden udvidelserne i 1980'erne var der frygt for, at disse landes borgere ville vandre til rigere medlemslande. Det skete dog kun i begrænset omfang, og kun meget få vandrede til Danmark. Dette er også af den nuværende regering anført som det bærende argument. Statsminister Anders Fogh Rasmussen har således udtalt: »Erfaringer fra tidligere EU-udvidelser viser, at der slet ikke kommer en massiv tilstrømning af arbejdskraft, som man har forsøgt at skræmme befolkningen med gentagne gange.«¹⁶⁾

Forslagsstillerne gør opmærksom på, at den påtænkte Østudvidelse imidlertid på væsentlige punkter